

Dániel Ernő báró megnyitó beszédében a megjelentek üdvözlése után körülbelül a következőket mondta:

— A kultura nagy jelentőségét mindig elismerte és méltányolta a magyar nemzet. Történelmének egész folyama fényes bizonyossága ennek. Szent István király a nyugati eszmék átvételével, a kereszténységhez való csatlakozásával tett tanúságot mély politikai belátásáról és arról, hogy erős érzelme van a kultura iránt, mert hiszen az ő korában a kereszténység a kulturával volt egyértelmű. Nagy Lajos királyunk alatt a magyar nemzet szintén részese volt a nyugati műveltségnek s ez a nagy király a pécsi főiskola alapításával tanuskodott arról, hogy föl tudta becsülni a szellemi haladásnak, a kulturának a nagy értékét. Mátyás király világhírű könyvtárának alapításával, a reneszánsz tudományos és művészi mozgalmának támogatásával mutatkozott a műveltség megértő pártfogójának.

— A kultura nagy becsét azonban főleg az újkorban méltányolja az emberiség. A magyar nemzetnek is minden ereje megfeszítésével kell a műveltségben való haladás eszméjét fölkarolnia. E célból együttes, buzgó munka szükséges az állam és a társadalom részéről.

— Részvétlenséget nem lehet a magyar társadalom szemére vetni. A fejlődés, haladás szemmel látható. Intézményeink, amelyek a kulturát szolgálják és amelyek ezzel állami létünknek is erősítésére szolgálnak, egyre örömdetesen szaporodnak és bővülnek.

— A közművelődési egyesületek közé, amelyek ilyen nemesebb értelemben vett politikai célt is szolgálnak, méltán sorakozik a DMKE is. Munkájának szép eredményei mutatkoznak. Kívánja, hogy ez a munka még értékesebb eredményekre vezessen.

Az elnök végül köszönetet mondott a polgármesternek és a város közönségének a DMKE vendégeinek szíves fogadásáért.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után Lázár György dr polgármester beszédet mondott, melyet lapunk más helyén közlünk le.

A nagyhatású beszéd után a napirendre tértek. Az elnök indítványára üdvözlő táviratokat küldött a gyűlés a királyhoz, József főherceghez, az egyesület védőjéhez és Zichy János gróf közoktatásügyi miniszterhez. A táviratok szövege így hangzik:

I. Ferenc József, ő császári és apostoli királyi felsége, Wien. Császári és apostoli királyi felség, legkegyelmesebb urunk! A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a mai napon Szegeden megtartott rendes közgyűléséből legmélyebb alattvalói hódolatát fejezi ki felségednek, kérve az egek urát, hogy Felségedet drága egészségében hazánk javára és Felséged dicsőségére tartsa meg.

József főherceg, ő császári és királyi fensége, Budapest. Fenséges urunk! A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a mai napon Szegeden megtartott rendes közgyűléséből legmélyebb hódolatát fejezi ki Felségednek, alázatosan kérve Felségednek, mint egyesületünk magas védőjének további legkegyelmesebb jóindulatát.

Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi magyar királyi miniszter urnak, Budapest. Kegyelmes urunk! A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület a mai napon Szegeden megtartott rendes közgyűléséből legmélyebb tisztelettel üdvözlí Nagyméltóságodat, mély tisztelettel kérve továbbra is Nagyméltóságod jóakarátát, amelyet a magyar kultura ügyeiben mindenkor nemes melegséggel tanusítani kegyeskedett.

Ezután Perjéssy László ügyvezető-elnök előterjesztette az elnöki jelentést az egyesület működéséről. Zomborban az egyesület kulturházat szándékozik létesíteni 2400 négyzetölterületen. Ecélből a városi hatóságokkal tárgyalásokat folytat. A közoktatásügyi miniszterhez fölírnak, hogy az egyesület

óvóiskoláit vegye állami kezelésbe. A háziipar fejlesztésére és szervezésére a DMKE fokozottabb mértékben szándékozik a jövőben a figyelmét kiterjeszteni.

Ezután Zsiros Antal titkár előterjesztette a zárószámadást, amely szerint az egyesület vagyona körülbelül hatszázezer korona. A tiszta vagyon 482,280 korona 26 fillér. A jövő évre előirányoztak 124,000 koronát, amelyre fődózet 116,000 korona. A még hiányzó 8000 koronát a hátralékos tagdíjakból biztosítják.

A zárószámadást és a költségvetést tudomásul vették.

Igazgatósági tagokul fölvtették ezután Villax Bélát, Vas Károlyt, Landesberg Mórt és Torday Imrét. Tiszteleti tagokul Vojnits István bárót, Lázár György dr-t és Vlasinszky Vladimír dr-t. A közgyűlés ezzel véget ért.

A közgyűlés programját előzetesen igazgatósági ülésen tárgyalták le, amely 10 órakor kezdődött a városháza bizottsági termében. Az ülés végén Ujlaki Antal indítványozta, hogy Perjéssy László ügyvezető-elnöknek és Gallovich Jenő főtitkárnak köszönetet szavazzon az igazgatóság buzgó működésükért.

A közgyűlés megnyitása után a vezetőség a DMKE palotájába ment, ahol Dániel Ernőné báróné megnyitotta a két kis teremben elhelyezett csinos, értékes háziipari kiállítást. Néhány kedves szóval méltatta a szerény keretű kiállítás jelentőségét, majd a háziipar fejlesztésének a szükségét hangsúlyozta.

Déli egy órakor az igazgatóság tagjai, továbbá Dániel Ernőné báróné és kíséretében számos hölgy a Kass-vigadó különtermében bankettre gyűltek össze. Perjéssy László a DMKE virágzására és elnökre, Dániel Ernő báró Szeged virágzására, ezután Perjéssy László Arkny Kálmánra, a közművelődési tanács elnökére, végül Arkny Kálmán Szeged közönségére mondott köszöntőt.

Jászai Géza püspök üdvözlése.

(Saját tudósítónktól.) Jászai Géza belvárosi apátplébánost címzetes püspökké való kinevezése alkalmából a legteljesebb szeretet és tisztelet jeléül halmozta el Szeged polgársága. Vasárnap és hétfőn a lakosság minden rétege tisztelgett nála. Első sorban a vallásfelekezetek lelkészeit fogadta. De nemcsak Szegedről, hanem az egész országból, mindenünnen érkeztek üdvözlések, mert Jászai Géza nevét nemcsak Szegeden, de annak határain túl is jól ismerik. Táviratilag üdvözölte Jászait igen meleg hangon Glattfelder Gyula csanádi püspök és az összes magyarországi főpapok.

A szegedi munkapárt, amelynek Jászai Géza egyik elnöke, hétfőn délben küldöttségileg fejezte ki szerencsekívánatait. A deputációt Rósa Izsó dr királyi tanácsos, pártelnök vezette s részt vettek abban Aczél Géza, Balassa Ármin dr, Bokor Adolf, Gróf Árpád dr, Hoffmann Ignác, Koós Elemér, Perjéssy László, Reininger Jakab, Rosenfeld Nándor, Szarvadi Lajos, Ujj József dr és Wagner Gusztáv.

Rósa Izsó dr a következő beszédben üdvözölte a főpapot:

Méltóságos püspök ur! Az a kitüntetés, amelyben felséges urunk, királyunk kegye méltóságodat részesítette, nemcsak az egyház buzgó lelképásztorára és a város kiváló fiára, de politikai pártunkra is megtiszteltetés, amelynek nagyméltóságod egyik kiváló elnöke és vezére.

Évek hosszú sora óta kísérjük figyelemmel méltóságod pályafutását, amely alatt ugy hazafiságában, mint a város iránt való rajongó szeretetben, jellemzősádságban és nyíltszívűségben egyaránt változatlanul tapaszaltuk s amely hosszú idő alatt mindig vaskövetkezetességgel, a szabadelvű haladás és az 1867-es közjogi alap hívének vallotta és igazolta magát.

Mindezt tiszteletünkkel és szeretetünkkel vesszük körül és személyét szíveinkbe zárva egyesülünk a lelkeinkből olvasható amaz őszinte kívánságban, hogy az Eg méltóságodat a hazának és egyháznak, a városnak és pártunknak az emberi kor legvégső határáig boldogságban és egészségben tartsa meg.

Jászai Géza címzetes püspök mélyen meghatva köszönte meg a munkapárt szeretetteljes üdvözlését. Kijelentette, hogy a kitüntetést nem kereste s az apostoli király kegye talán nem is neki, hanem városának szól. Elmondja, hogy harmincegy éve híve Deák Ferenc politikájának s rendületlenül ragaszkodik most is e politikához. További tevékenységében a haza, az egyház, a város és a hatvanhetes politika javát óhajtja szolgálni s a felebaráti szeretet jegyében fog működni.

Pofont vezényel a hadnagy ur.

— Jelenet a szegedi Honvéd-téren. —

(Saját tudósítónktól.) Fölhaborító jelenet történt a napokban Szegeden, a Honvéd-téren. Gyakorlatozás közben egy honvéddadnagy a legdurvább módon inzultáltatott egy közkatonát. Parancsszóra arcultette a bajtársával, mert elhibázta a lépést. Az inzultus után — szintén parancsszóra — a megsértett katona kilépett a sorból és megköszönte az arcultét.

A botrányos katonai inzultusról részletes tudósításunk a következő:

Az 5. honvéd gyalogezred kaszárnnyája előtt levő téren katonák gyakorlatoztak. Több csoportra oszlottak, az egyik csoportot egy fiatal hadnagy vezényelte. A harsány hangú hadnagy kiáltásai belehasítottak a levegőbe:

— Vigyázz! Jobbra át! Balra kanyarodj!

A katonák pedig csak meneteltek. Az egyiknek már feltörte a lábát a bakancs, a másiknak a homlokán kiütött a verejték, de azért csak meneteltek. A gyakorlatozás később már nem a legkifogástalanabb volt, ami könnyen érthető. Az idegzetüket és a fizikai erejüket megviselte a gyakorlatozás. Az egyik katona különösen bizonytalanul lépkedett. A mellét nem düllesztette ki a hadnagy ur homloáig és a lábát sem egészen keményen toppantotta a földre. Sőt még az is megtörtént, hogy amikor a hadnagy kettős rendeket vezényelt, a jobblába helyett a ballábát használta. A hadnagyot előntötte a düh. Keményen ráförmedt a katonára, majd pedig azt parancsolta a mellette álló bajtársának:

— Üsd pofán a bugrist!

A katona izgett-mozgott, azt gondolta, hogy tréfálkozik a hadnagy ur. Amikor azonban az eltorzult arcvonású hadnagy megismételte a parancsot, a katona hatalmas lendülettel arculsapta a ballábás bajtársát.

Az inzultus után újabb meglepetés következett. A hadnagy ráparancsolt az inzultált katonára, hogy köszönje meg a pofont. A katonának eltorzult az arca, sáppadozott. Kemény keze ökölbe szorult, mintha megtozolni akarta volna a sértést. Aztán kiegyenesedett, nyugalmat erőltetett az arcára. Kilépett a sorból és teljesítette a parancsot:

— Köszönöm!

Nagy megerőltetésbe kerülhetett a katonának, amíg ezt a szót kiejtette a száján. A jelenetnek sok nézője akadt. Publikuma is volt tehát a hadnagy urnak, a publikum azonban nem tapsolt, kimélte a tenyerét.

A katona inzultusok nem lepnek meg már bennünket, de ez az eset kimagaslik a többi közül. Végre is be kell már szüntetni az ilyen látványosságokat, bármennyire is öröme telik ebben némely hadnagy urnak. A kerületi parancsnok humánus ember, reméljük, hogy módot talál majd a katonai brutalitások megszüntetésére.